

1. Тутуу учаастага

	1966		1967		1968		1969		1970		Пятилетка устата		%
	былаан	туолла	былаан	туолла	былаан	туолла	былаан	туолла	былаан	туолла	былаан	туолла	
Тыһынчы солк.	300	164,5	300	165	219	219,8	342	412,7	352	468,3	1513	1430,3	14,5

2. Эргин тэрилтэлэрэ (тыһ. солк.)

Райпотребсоюз	6183	6570,1	7210	7132	7903	8145,6	8325	8978,9	9630	9935,3	39838	40762,9	102,3
23 №-дээх аптека	23	16,7	20	15,9	19	20,9	21	25,7	23,2	23,5	109,2	102,7	94,0
„Союзпечать“	44	49,3	68	62,2	65	70,9	66,5	90,7	93	94,7	329,5	372,8	113,1
Субаруускай аатынан совет	—	—	—	—	—	111,8	101	84,7	85	59,1	185	255,6	18,2
Оройуон үрдүнэн	6250	6630,1	7278	7210,1	7984	8349,2	9125	9180	9837,2	10116,5	40461,7	41494	102,5

3. Общественная аһылык (тыһ. солк.)

Райпотребсоюз	131	146,4	230	183	160	165,5	167	182,8	197	197,7	885	875,4	98,9
---------------	-----	-------	-----	-----	-----	-------	-----	-------	-----	-------	-----	-------	------

Официальный отдел

УУРААХ ТУОЛУУТА БУЛГУЧЧУЛААХ

СССР райкомун бюрота «Байа ыһымын уонна үрдүкү ортомнар уураахтарын холуоруулааһын туругун туһунан» Калинин аатынан колхоз Маралаайытаады биригээдэтэ маннайгы сүһүөх партийнай тэрилтэтин секретара таб. Мөрдүкүн П. П. отчуотун истэн уонна дүүлэлэһэн бара, партийнай тэрилтэ бюротун, кини секретардарын өртүттөн бэйэ таһаарар уонна үрдүкү ортомнар ыһынар уураахтарын толорууга дьаһаллар былааннарын огороһ, ити уураахтар олоххо киирэллэригэр утумнаах үлэ ситэтэ суох тэриллэбитэ бэлэтээтэ.

Партбюро 1970 сыллаахха көрбүт 12 бопуруобуһуттан от холууруугар агит-маассабай үлэни тэрийи туһунан биригээһини уратытыгар барыта үлэ былаанна, агитатордары биһирэтиннэн, биригээһини отчуотун истиннэн, партида киирээччилэр дьаһалаларын көрүүнэн мунгурдаммыт. Уопсай мунуулаахха колхоз экономикатын салгы өрө көтөбүүтэ туһаанан төһүү бопуруохтар, ол иһигэр социалистическай куоталаһыны тэрийи, бастың опыты атастаһы, нэһилиэниэ олоһун-дьаһаһын тустары бопуруостара дүүлгэ туруоруллубахтар. Көрүлүбүт бопуруостар үчүгөйдик бэлэмнэмэккэ, чуолнай сыалы туруоран, биригээһини эппэтиннэни үрдэттэ туһаайылымбаттар. Уопсай тыллаах-өстөөх, кини да эбээһинэстэбэт уураахтар ыһылаллар.

Партия райкомун бюротугар 1969 сыл балаһан ыйын 26 күнүгэр колхоз парткомун секретара «Коммунистар партийнай соруудахтары толорууларын туругун туһунан», колхоз ыһылаһынай зоотехник «Колхозка зоотехническай үлэ туругун туһунан» 1970 сыл атыһын 27 күнүгээри отчуоттарын сүһүбүлэрини ыһылыбыт уураахтар маннайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ да, партбюро да, партком да дүүлэлэһилибэ-

тэхтэр. Ол түмүгэр райком бюротун ити уураахтара туолбатах.

Маннайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ үчүөккэ турар 30 коммуниста 9 партион чилиэне ханнык да партийнай сорууда суох. Колхозка племенной үлэ мөлтөх, зоотехническай куруһуоктар тэриллэбэтхтэр, сүөсүһүттөр ортолоругар социалистическай куоталаһы көтөөхтүн тэриллэбэтх, биригээһингэр бэрэбэрэлэһинт.

Райком бюрота отчуоттуур-быыбардыыр партийнай мунуулаахха уонна биригээдэ отчуотугар коммунистар, колхозтаахтар иһиллэрин критическай этиһилэри олоххо иһиллэрингэ чөлү дьаһаллар былааннарын огороһ, партбюро да биһирэтин үлэни тэрийэригэр таб. Мөрдүкүн П. П. сорууда, Итинни төгө кини коммунистар бары партийнай соруудахха буолууларыгар, колхозка зоотехническай үлэ итэбэстэрин туоратыга райком бюротун уураахтарын партийнай уопсай мунуулаахха оһуобай бопуруобуһунан көрөн, итэбэстэри туоратар дьаһалы ыһынар соруудахтара. Уураах тукутуун холуоруулаах сыалынан, үрдүкү ортомнар уонна бэйэ таһаарар уураахтарын, итинни сибээстээн ыһылыммыт үлэлэр тустарынан партийнай мунуулаахха иһитиннэри практикалаахтаах. Тустаах салайааччылар уонна коммунистар отчуоттарын истин тэриллэхтээх бопуруобу бэлэмнэһингэ партийнай активизация тардыллыахтаах. Ыһылымнар уураах чөлү сыллаах, кини киниэни уонна хаһат толоруллара чуолкайдик сурулуохтаах.

Райком бюрота бары партийнай тэрилтэ секретардарыттан бу уурааһы иһитиннэ дүүлэлэһини олохтоон, үрдүкү ортомнар уонна бэйэ ыһынар уураахтарын туолуутун холуоруулааһыга утумнаах үлэни ыһыталаһы модьуйда.

Массыналар экзамен туттараллар

«Тыа хаһаайыстыбатын уобалаһыгар научнай чинчийилэр модьүүстөрүн тэргэ... Научнай-чинчийэр учурдешчелар уонна үөрөх напедкичеларын материалнай-техническай базаларын бэргэттөргө».

(СССР XXIV съездин Директиваларын бырайыагыттан).

Кубанналар научнай-чинчийэр институт трактордары уонна тыа хаһаайыстыбатын массыналарын боруобалыыр лабораторияларыгар, полигоннарыгар саҥа трактордар, байэлэрэ хаамар шассилар, комбайнар, почваны тупсарар механизмнар бэрэбэркани бараллар. Институт массыналарын боруобалыыр дойду базастацияларын научнай өттүнэн салайар, боруобалааһын ыһыталаһы уонна нормативтарын огортуур. Иккесердэр 345 стандарттар араас прибордары уонна боруобалыыр установкалары айдылар уонна тупсардылар.

СНИМОККА: трактордар техническай экспертизаларын салайааччылар.

Е. Шулепов фотота.

ССТА фотохрониката.

Дьон олоһор, үлэһир сиринэн үлэни тэрийи

ҮЛЭ САБАЛАММЫТ ЭРЭЭРИ...

Хонтобо нэһилиэгэр дьон олоһор, үлэһир сиринэн үлэни быһыа тохсунуулаан саҥаабыттар. Диринг өртө өскүөһүтүн учууталлаа көтүлээһиннэринэн, Хонтобо сельсоветыгар быыбардыыр уокуруктарыгар олоһуран, агитквартиралар тэриллэбиттэр. Олорго учууталлаах депутаттар, төрөппүт комитеттаттан уонна биригээдэ комсомолотарыттан састааһтаах салайар, тэрийэр кини хас уокурук ыйы тэриллэбит, Калинин ити агитквартиралары оройуонга зоналарын үлэ тэриллэбитин хэһиз,

агитзоналарга кубулуһууттар. Ити тэриллэбит зоналарга сорох сорохторугар үлэ олунуу ыйга балайда үчүгөйдик састааһтаах. 2 №-дээх Детсадаады (салайааччы У. Н. Векчакова), 8 №-дээх Саҥа дэриэбинатэри (салайааччы В. Д. Эверстова), 9 №-дээх Чараннаады (Т. Д. Сокольников), 13 №-дээх Стадионнаады (салайааччы Н. Г. Пестерев) зоналарга үлэ балайда ыһыталаах көстөр.

13 №-дээх Стадионнаады зонада (уокурукка) өскүөһа коллективтатан Н. А. Петрова учуутал, М. М. Иванова төрөппүт быһымыттан, агитатор П. П. Тарасов сыһыарылыммыттар. Зона агит-

штабыгар сыһыан көрдөххө, онно тэриллэбит зона мунуугун кытта биллэстэххэ, үлэ бэркэ ыһыталаар. Агитштаб иһитиннэ ситэри толоруулаан иһитиннэ бу эрэ штабка көрдүбүт. Маннаах учуутал Н. А. Петрова улахан кыһаһытын уурбута, үгүстүкү түбүгүрбүтэ көстөр. Былааннамын улаахтар толоруулаан иһэллэр. Заһаһы ыһыталаар күнүгэр агитатор П. П. Тарасов манна олоһор дьону түмүүтэ, мунуууга кыһаһаан улаһиыр.

Ол эрээри үлэ үгүс сиргэ маннаах үчүгөйдик ыһыталаар буолбатах. Оһуоһа хас да билиэ тэһиннэри бэйэ санаатын этиэ-

ди баһарыллар. Ол, туох ханнык иһиннэ, зона агитштаба чөлү бу дьон үгүс сиргэ кини билбэт. Оттон Дирингээри кини агитштаб начальнига өртө өскүөһа директорун итир үлэһа солбуһааччы А. Б. Скрыбыкин агитзоналарын штаба хайа мал дьонүгэр баарын бэйэтэ да билбэт. Ол да иһин иһэхэ: «агитквартира» дьон суруктаах дьонгэ киирлэххинэ, онно буолуо зона штаба,— дьон ыйыныһыта. Ол эрээри, сорох онук суруктаах дьонлэргэ агитзона штабтара олохсуйбатах этилэр. Манна дьаһатан эттэххэ, тохсунууга тэриллэбит агитквартиралар, онно сааллыбыт ыһыталаар, оннук тураллар. Бэрт аһыһах «агитзона штаба» дьон суруктаах сиргэ сырытыым, аһы иһитиннэ ситтэһэн, кини биһи бэлэтин көрөр. Кини

агитштаб Хонтобо сельсоветин исполкомун салайааччыларга үлэһир хосторугар олохсуйбүт. Онно дьаһаны иһин штаб бу дьон ханнык да сурук-бичик, оһуобай бэһи суох. Мантан агити ситтэ биһи дьаһаны агитзона штабыгар ол зона хаһар ыһылаһын хастаа ончолуулаубатах. Бу туһунан ыйыттахха, Хонтобого карта ончолуулаан ыйыһаһтааһын саҥа иһтэ сатыһаллар. Дьэ ити иһи, бэл кини агитштаб начальнига таб. Скрыбыкин зоналарын штаба хайа дьонгэ баарын билбэт. Бу иһиһиннэн.

Учуһунан, зоналар агитштабтарыгар тэриллэбит мунуулар ситтэ суохтар. Угүс штабтар үөрэнээччи үөрэди биллэтин аһаһа, сороһор ону төгө биһи дьаһааччылар эбэтэр төрөппүттэр иһиһиһтэрэ сууулаан ыйыһаһтар. Бу быдан ситтэ суох. Он

Егор Саввин Ага дойдуну көмүскүүр Улуу сарни сымла-
рыгар уонтан эрэ такса сымла-
тара. Ол да буоллар гөрөөбүт-
үскөбүт колхоһун производ-
ствыгар күүнэ ылайар үлэ-
тигөр кытара. Онуоха сир-
синарда ардалаан, кизнэ хоһу-
таан улахан дьону кытта тэж-
нэ сымдыра. Быһата, куйаас-
ка буһара, тымныыга тоһоро.
Ол да иһин уон биэстэждэр
«1941—45 сс. Ага дойдуну
көмүскүүр Улуу сарни сымла-
рыгар кылбизниэх үлэтин
иһин» медалынан наараанда-
ламмыта.

Сэрин даганы кэниннээд
сылларга колхозтарга үлэит
илин хамада кэмэ атэ. Эр
дэон бастыга сэрингэ оарбыта,
онтой үкүүлэрэ тэниүбэтэ.
Оттон тэниүбүттэртэн—байы
йар отто шарахчн баайырым
лаах, илин-атах, көбүс
васпат-арахпат дьардаллах
этинэр. Ыччат, эдэр өттүн үлэ
ыраханымгар, өппиэттээбэр
кыталлары. «Эдэр киһи эн
барбатаххына—ким барыай,
ити үлэни эн толорботоххуна—
ким толоруой!»—дизи салы
лалаччы, кырдыагас өттүүлэрэ
эдэрдэргэ итинник эталларын
киһи үгүстүк истэрэ. Дьэ онон
Дьөгүүр уол ханна мнах, сүө
һү кыстыыр, кайна күүстээх
уохтаах илин маада буолар
чэстэтэтигэр баран кһэрэ. Оч
тодоого ас-танас кырымкытын
да буоллар, үлэллнргэ тии
һиллэрэ.

Н. АКИМОВ ФОТОГ.

С. ПАВЛОВ.

Р. ЛУКОВЦЕВ,
VII кылаас үөрэнээччиги.

Г. ОКОНЕШНИКОВ,
Блашлык старшай кочегара.

Оройгоо кишини холбохуу-
таах коллектива хорүү-конкурс-
ка 40-тан тахса кишингн кы-
тынна. Жюри Н. Кириллов Ни-
колай Неустроев суруйбут
«Кэчтэгэй кэрнэбэ суобуттан»
баллай оровньор м ологун
толоруутун. М. Никитина аны-
гылмы чабырдахтарын. С. Зай-
цева, Н. Васильев толоруула-
рыгар «Иаездники» дигэн ту-
винскаяй үгкүүнү, үгкүүбүттер
бөлөхтөрүн толорууларыгар
мхагарскаяй үгкүүнү — «Донго-
ны» туйгунунан сыналаата.

Редактор Н. П. СИДОРОВ.

убуу, ыраакан ыарым кеш-
пттөн албүтүттөн бокун-
нук көргөтөргөт, аймак-
тарыгар уонна табаларыста-
рыгар дини кутурбаннарын
тирдэллэр.

Редакцияба ыттар суруннэ адырыны, араспанынаны,
баты, аба затын телору суруллауохтаах.